Barnsäkerhet i Förskola

Arbetsmaterial för systematiskt säkerhetsarbete i förskolan

Säkerhet
Säkerhetsutbildningar Sverige

Bakgrund

Målet med detta material är att tillsammans med våra anpassade utbildningar skapa ett mer likvärdigt tankesätt på systematiskt säkerhetsarbete i förskolan. Utbildningar inom Förstahjälpen/Barn-HLR samt Brandskydd sker återkommande på de flesta förskolor men ofta saknas det en samsyn och sätt att hålla kunskaperna vid liv.

Materialet är tänk att användas mellan återkommande planerade utbildningar som ett material för repetition inom personalgruppen. För vägledning och aktuella direktiv så är det bra om deltagare har tillgång till telefon, läsplatta eller dator under träningen för egenkontroll av riktlinjer och råd.

Sammanfattning

Materialet och situationer är taget från aktuell statistik och förekomst på förskola. Materialet behandlar säkerhet på förskola både skadesituationer, förebyggande och risk/ brandförlopp.

*Varje år skadas nästan 36 000 barn så allvarligt att de behöver uppsöka en akutmottagning.

2012 och 2013 har dock antalet skadade barn ökat i förskola och grund- skola. Fallolyckor är den vanligaste orsaken till skador i förskola. För de allra minsta barnen i förskolan beror två tredjedelar av alla skador på fallolyckor. Två tredjedelar av de minsta barnen i förskolan skadas inomhus, med högre koncentration före lunch och före hemgång. Sårskador är vanligast bland de minsta barnen för att sedan minska med ökande ålder. Andelen barn med vrickningar, stukningar och frakturer ökar med ökande ålder. Andelen barn med hjärnskakning minskar något med ökande ålder. Pojkar har genomgående fler sårskador än flickor, medan flickor oftare råkar ut för distorsioner än pojkar. Nästan hälften (46 %) av ett- och tvååringarnas skador drabbade huvudet. Andelen skador på huvudet minskar med ökande ålder. I förskolan inträffar flertalet skador under lek. Barnen ramlar ner från stolar, bord, lekredskap, klämmer sig i dörrar, springer ihop och knuffar varandra.

Innehållsförteckning

Hur skapar vi en säker Förskola? 4

Säkerhet & trygghet - Arbetsmiljön 5

Att Larma 6

Fallskada eller kollision 7

Kvävning 8

Allergier och överkänslighet 9

Hastigt insjuknande 10

Livlöst barn 11

Drunkning 12

Blödningar & sår 13

Klämskador 14

Det Systematiska Brandskyddsarbetet på Förskolan 15

Mindre brand 16

Stor brand 17

Utflykter 18

Hur skapar vi en säker Förskola?

Den viktigaste aspekten för alla verksamheter är säkerhet och trygghet. När väl grunden är på plats kan vi utveckla pedagogik, inlärning och stimulans. Men detta måste ske i rätt ordning. Nedan har ni några viktiga punkter för skapandet av en säker förskola.

1. **Anställ tillräckligt med utbildad personal**
   Vi måste ha tillräckligt med pedagoger med rätt kunskap utifrån barngrupp.

2. **Besiktiga inner och yttermiljö regelbundet**
   Regelbunda besiktningar och barnsäkerhetsronder utifrån anpassade checklistor.

3. **Anpassa lokaler och möblering utifrån vision om att se alla barn till 100%**
   Tillsyn är den viktigaste faktorn för barnsäkerhet. Om vi ser barnen så kan vi förebygga men även hjälpa till vid risk/skada. Utan tillsyn så fungerar inga metoder.

4. **Anpassad frukt, mat och organisation kring dessa**
   Kvävningsolyckor kan förebyggas genom god organisation samt tydliga regler och förhållningssätt under frukt och matstunder. Besiktigade leksaker och material, anpassad frukt och mat utifrån barn och ålder samt en lugn sittande miljö.

5. **Anpassning av gården**
   Gårdens utformning kan försvåra tillsyn. Undvik skymda utrymmen och mörka partier utan belysning.

6. **Regelbunden träning om olyckan är framme**
   Förebyggande arbete är den viktigaste säkerhetsfaktorn. Men om vi hamnar i en situation så ska vi vara tränade och inte rädda för att agera. Repetion och utbildning som leder till certifierad personal är ett måste.

Säkerhet & trygghet - Arbetsmiljön

Tillsyn är den viktigaste faktorn för en säker förskolemiljö. Visionen är att se alla barn till 100%.

Frågor att diskutera med personalen

- Är vår gård tydlig avgränsad?
- Finns det skymda ytor eller dolda platser?
- Finns det vattensamlingar vid regn?
- Är lekutrustning besiktigad?
- Hur samlar vi barnen vid en plötslig inrymning?

112

Att Larma

Kedjan som räddar liv. Tidig start av hjälp till barnet och tidigt larm till 112.

Frågor att diskutera med personalen

- Finns larmadress och rutiner för larm tydligt anslaget?
- Larmar vi från privat mobil eller förskolans? Kan vi numret?
- Har vi fungerande larmrutiner när vi lämnar förskolan? Vad har vi för rutiner kring detta?

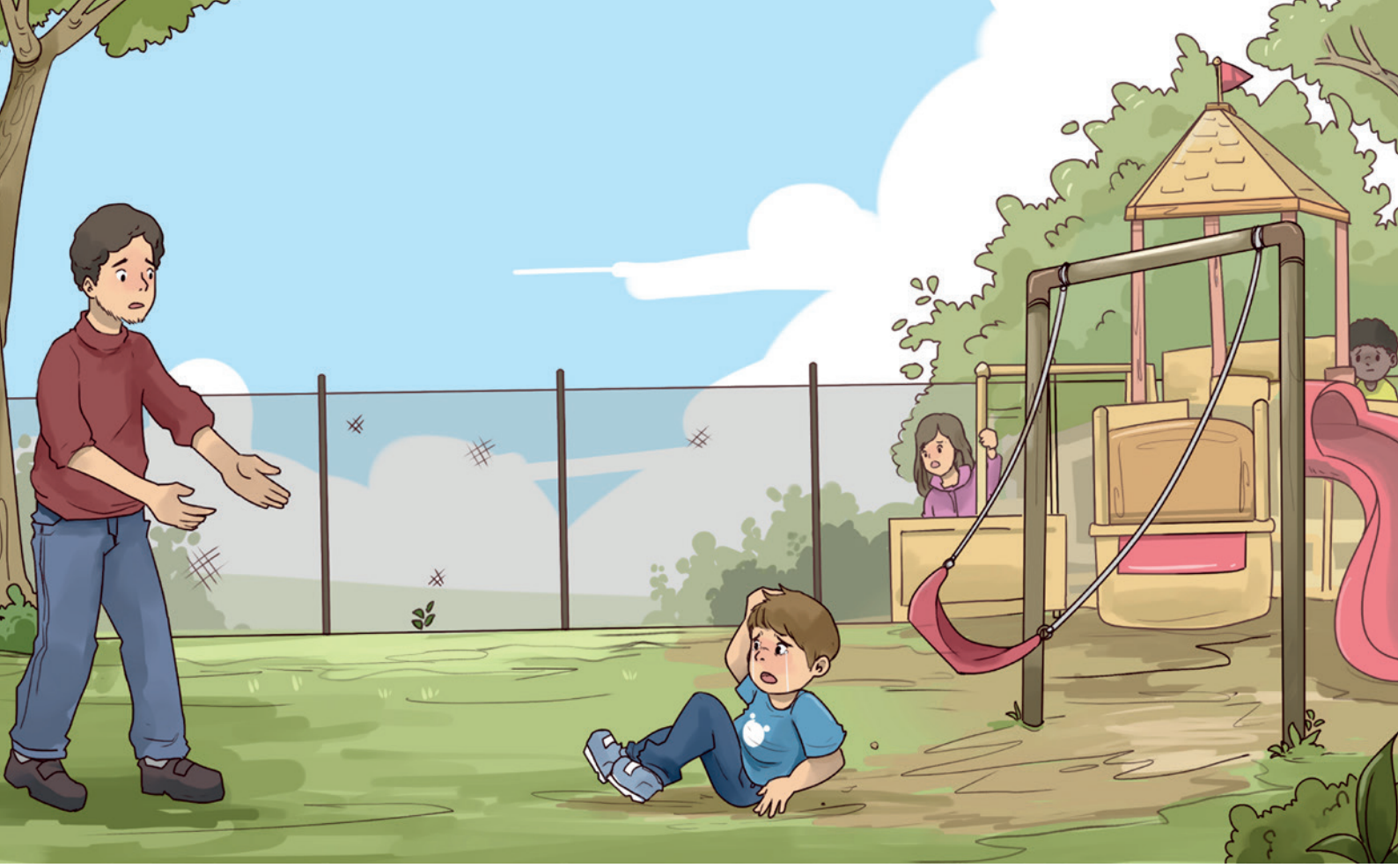

Fallskada eller kollision

Fallskador och våld mot huvudet vid kollisioner eller fall är den vanligaste anmälda skadan på förskolor.

Frågor att diskutera med personalen

- Ett barn har slagit i huvudet efter fall, vad börjar vi med?
- När ringer vi vårdnadshavare?
- Bulor och kyla?
- Kan barnet deltaga på vila?
- Vad är viktigt under den fortsatta dagen om barnet är kvar på förskolan?

För vägledning och aktuell info se Vårdguiden på www.1177.se
Brandskyddsföreningen www.brandskyddsforeningen.se
Handlingsplaner och direktiv för Barn-HLR www.hlr.nu

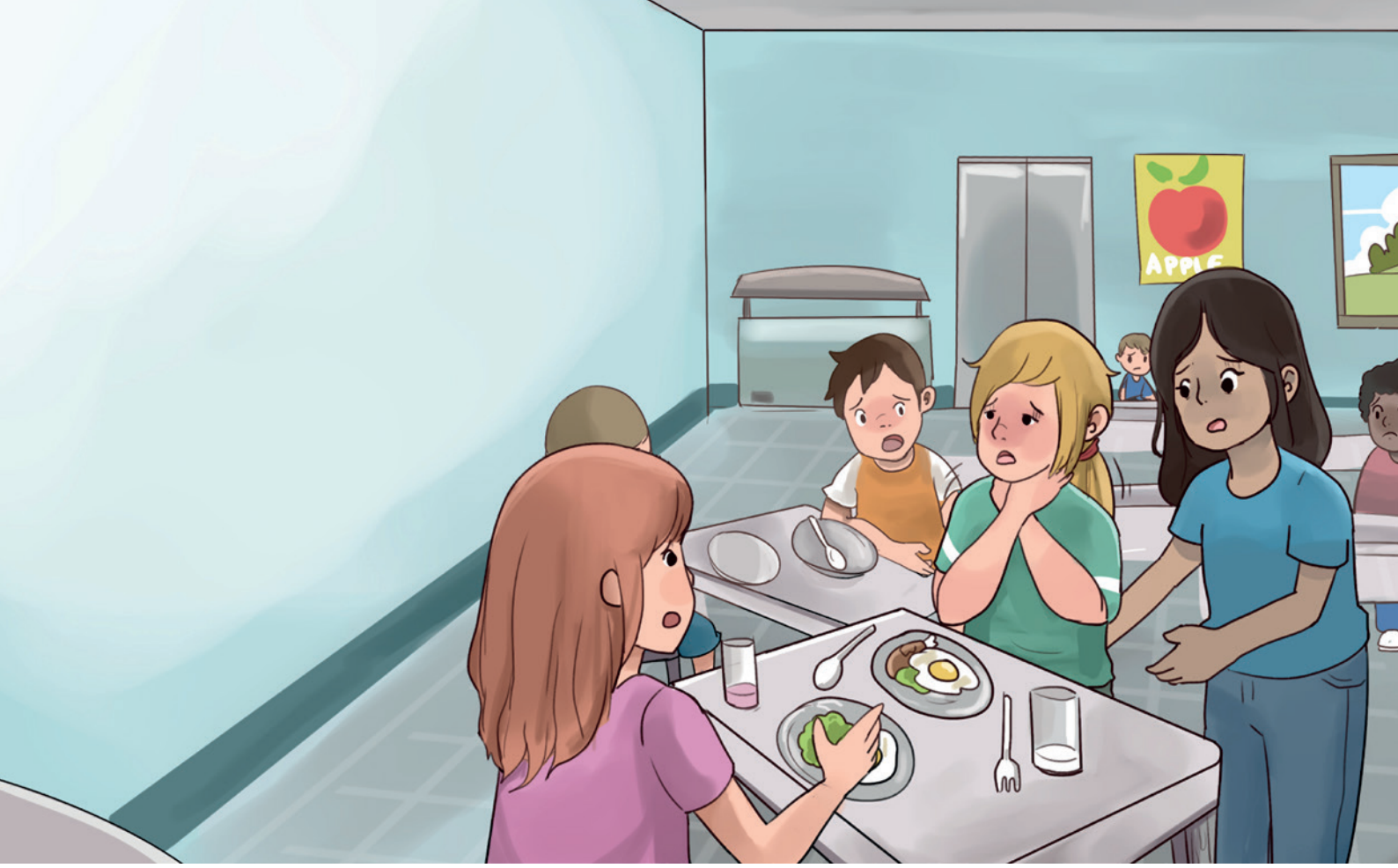

Kvävning

Kvävning kan orsakas av både mat och främmande föremål. Ofta sätter barnet i halsen men reder ut det själv. Det är viktigt att kunna avgöra skillnaden och att kunna agera på ett korrekt sätt.

Frågor att diskutera med personalen

- Hur förebygger vi kvävningsolyckor? (fruktstunder, måltider, lek mm.)
- Hur agerar man på bästa sätt om ett barn sätter i halsen men hostar?
- Hur agerar man på bästa sätt vid ett totalt luftvägsstopp? (Tyst barn utan hostreflex)
- När behövs sjukvård?

För vägledning och aktuell info se Vårdguiden på www.1177.se
Brandskyddsföreningen www.brandskyddsforeningen.se
Handlingsplaner och direktiv för Barn-HLR www.hlr.nu

Allergier och överkänslighet

Barn och vuxna kan vara överkänsliga med lokal svullnad, rodnad eller klåda som följ. Allergier kan leda till anafylaktisk chock och andningsvårigheter.

Frågor att diskutera med personalen

- Ge exempel på reaktion vid överkänslighet.
- Hur agerar man på bästa sätt i potentiella fall?
- När kontaktar vi föräldrar och när kontaktar vi ambulans?

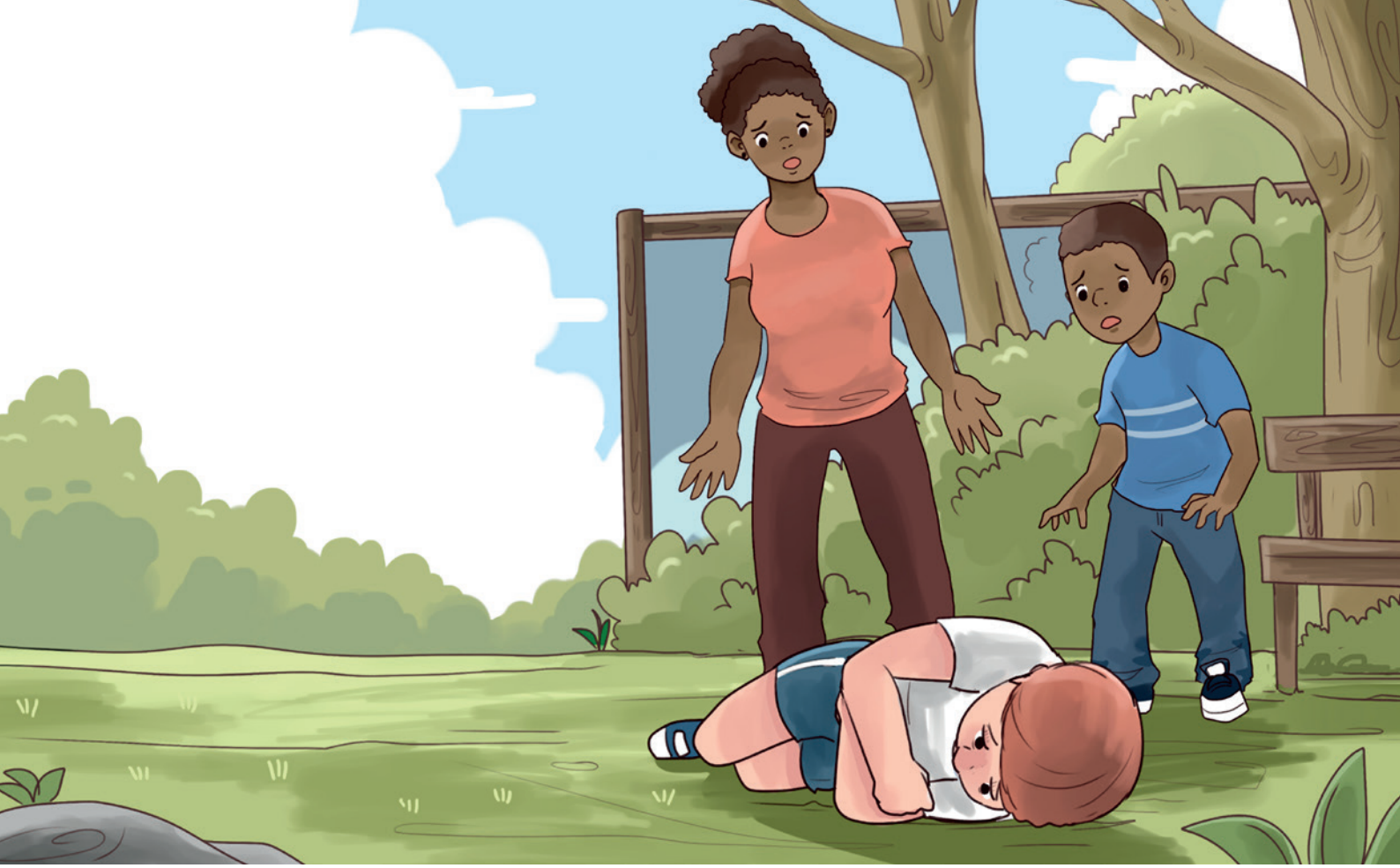

Hastigt insjuknande

Ett barn som hastigt insjuknar kan ha kända medicinska sjukdomar men det kan även uppstå en akut situation där vi inte har en känd historik och utarbetad handlingsplan.

Frågor att diskutera med personalen

- Barnet mår sämre och sämre. Vad gör vi?
- Hur prioriterar man rätt i väntan på vård?
- I vilka lägen ringer man vårdnadshavare och i vilka lägen ringer vi ambulans?

För vägledning och aktuell info se Vårdguiden på www.1177.se
Brandskyddsföreningen www.brandskyddsforeningen.se
Handlingsplaner och direktiv för Barn-HLR www.hlr.nu

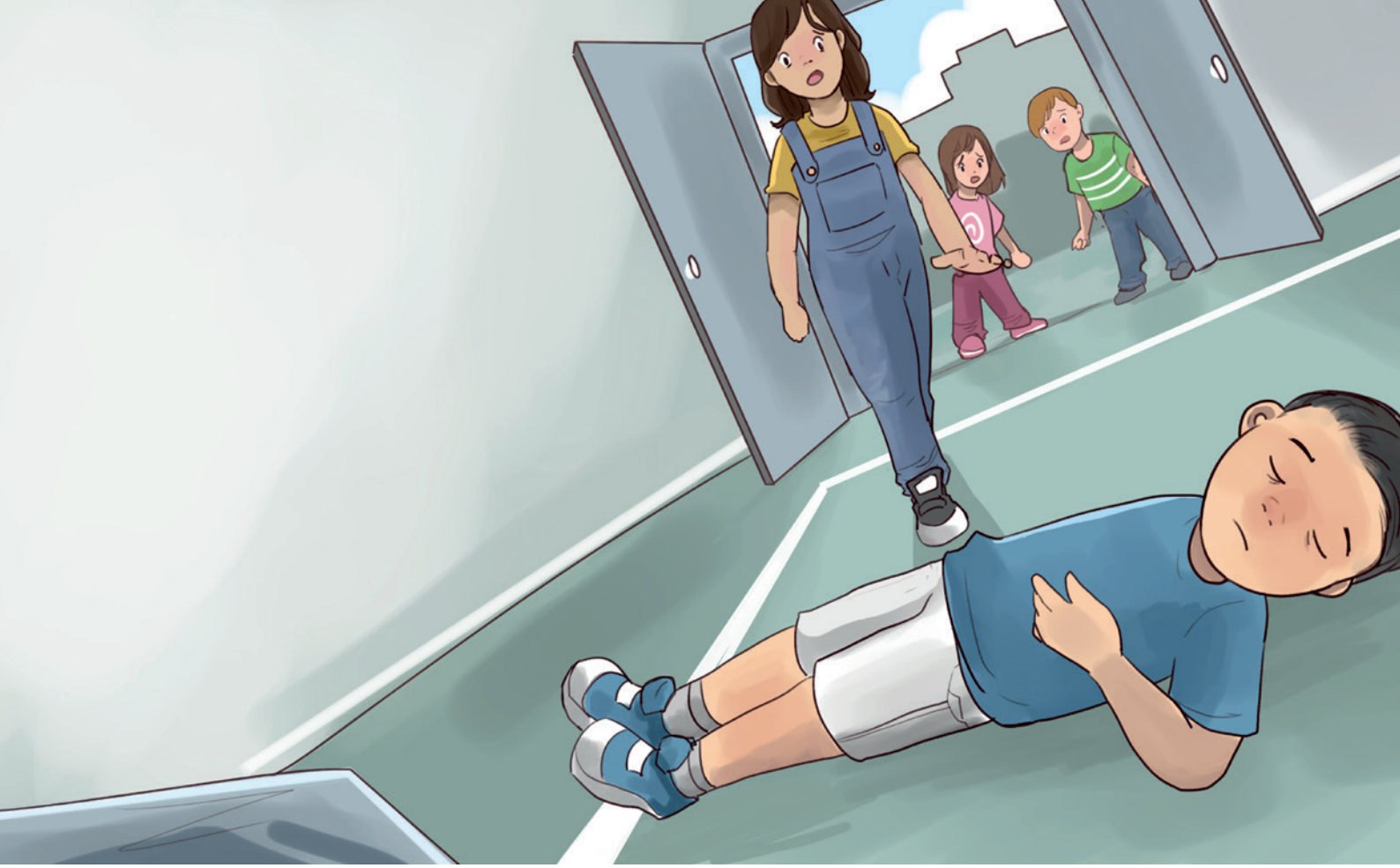

Livlöst barn

När det allvarligaste inträffar. Ett barn som hittas livlöst. I situationer som denna så är det handlingskraft och regelbunden träning som är avgörande för utfallet. På förskolan ska det finnas tillräckligt antal personal med uppdaterad utbildning i Förstahjälpen/Barn-HLR.

Frågor att diskutera med personalen

- Hur prioriterar man rätt vid flera skador på barnet?
- Vilka kontroller görs och när larmar vi?
- Vilka behandlingar ges i väntan på ambulans? (Vid medvetslöshet, andning och hjärtstopp)
- Har vi tillräckliga och uppdaterade kunskaper i livräddande Förstahjälp & Barn-HLR?

För vägledning och aktuell info se Vårdguiden på www.1177.se
Brandskyddsföreningen www.brandskyddsforeningen.se
Handlingsplaner och direktiv för Barn-HLR www.hlr.nu

Drunkning

Många drunkningsolyckor sker i små mängder vatten. Det kan vara allt ifrån en liten hemmapool till en vattenfylld sandlåda.

Frågor att diskutera med personalen

- Vi upptäcker ett barn som ligger livlös i vatten. Hur agerar vi?
- Kan vi förebygga vattensamlingar på vår gård?
- Var drar vi gränsen vid vattenlek på gården? Hur garanterar vi säkerheten?

Blödningar & sår

Allvarliga blödningar är ovanliga, däremot så sker mindre skador i större omfattning. Rätt utrustning och kunskap kan vara avgörande om olyckan är framme.

Frågor att diskutera med personalen

- Hur prioriterar vi i händelse av blödning?
- Hur kännetecknar vi en livshotande blödning?
- Hur stoppar/minimerar vi en livshotande blödning?
- Vad har vi i våra förbandsväskor och vad är viktigast?

För vägledning och aktuell info se Vårdguiden på www.1177.se
Brandskyddsföreningen www.brandskyddsforeningen.se
Handlingsplaner och direktiv för Barn-HLR www.hlr.nu

Klämskador

Trots klämskydd och förebyggande arbete så kan man tappa något eller klämmas mellan föremål.

Frågor att diskutera med personalen

- Hur agerar vi vid en klämskada?
- I vilka lägen ska vi uppsöka sjukvård?

För vägledning och aktuell info se Vårdguiden på www.1177.se
Brandskyddsföreningen www.brandskyddsforeningen.se
Handlingsplaner och direktiv för Barn-HLR www.hlr.nu

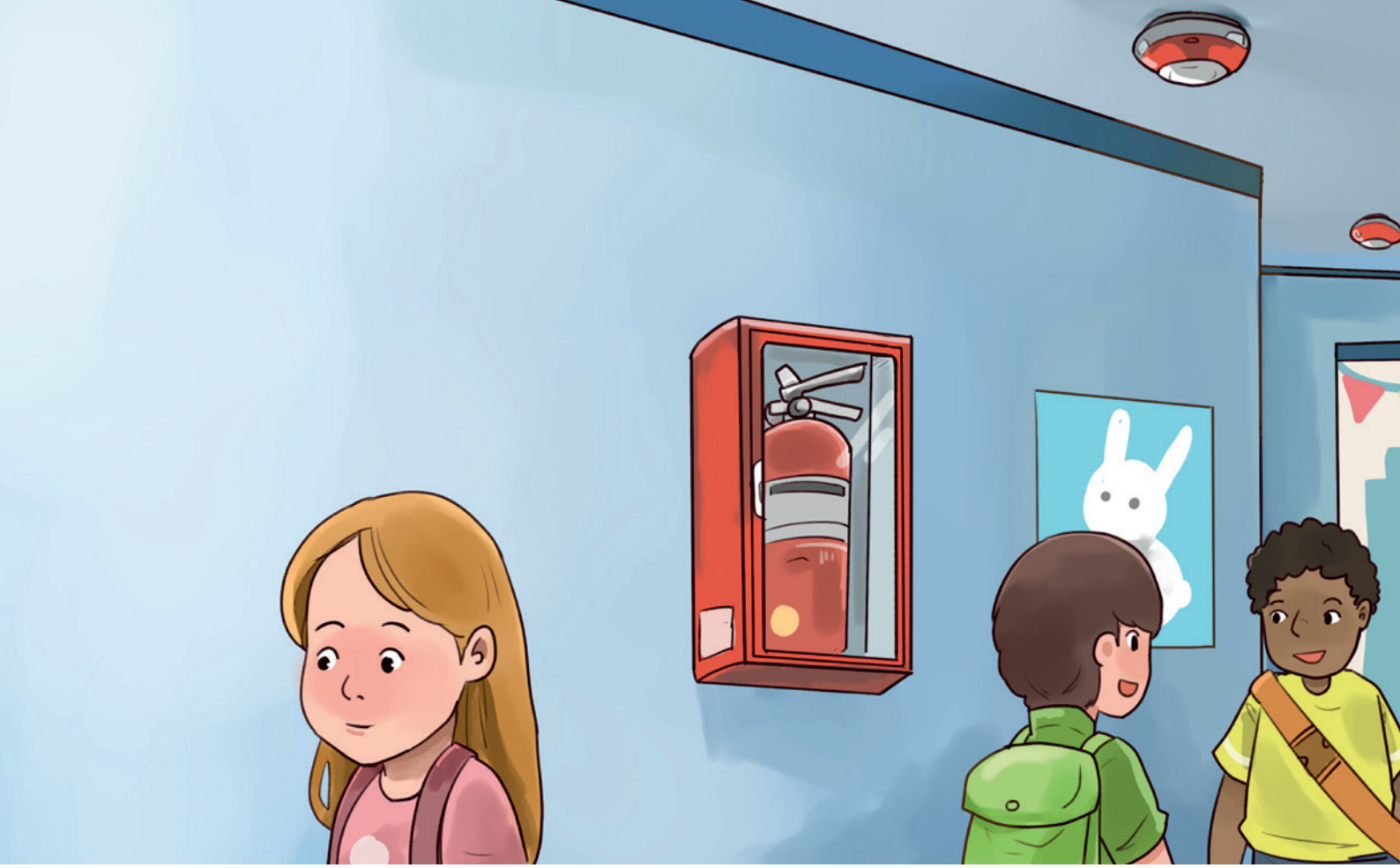

Det Systematiska Brandskyddsarbetet på Förskolan

Brandskyddsarbetet skall bedrivas systematiskt för att uppfylla lagkrav samt säkerställa en trygg miljö för barn och personal där varken egendom skadas eller liv utsetts för fara.

Frågor att diskutera med personalen

- Bedriver vi ett systematiskt brandskyddsarbete ?
- Vad har vi för typ av larm? Hur vet vi att det fungerar?
- Var och vad för typ av släckutrustning har vi? Hur vet vi att den fungerar?
- Hur ofta genomförs extern besiktning av brandskyddet?
- Hur ofta genomförs egenkontroll av brandskyddet? Vilka punkter kontrolleras?
- Förebyggande arbete är viktigt, hur ofta utbildas personalen?

För vägledning och aktuell info se Vårdguiden på www.1177.se
Brandskyddsföreningen www.brandskyddsforeningen.se
Handlingsplaner och direktiv för Barn-HLR www.hlr.nu

Mindre brand

Alla brränder är små i början. Brandförloppet kan dock utvecklas mycket snabbt.

Frågor att diskutera med personalen

- Vilken prioritet gäller i händelse av brand?
- Hur hade vi agerat i denna situation?
- Var finns vår närmaste släckutrustning och kan vi hantera den?

För vägledning och aktuell info se Vårdguiden på www.1177.se
Brandskyddsföreningen www.brandskyddsforeningen.se
Handlingsplaner och direktiv för Barn-HLR www.hlr.nu

Stor brand

I händelse av en större brand på förskolan så är utrymning och liv högsta prioritet. Rädda, varna och ta med barn och personal till säkert avstånd på uppsamlingsplatsen.

Frågor att diskutera med personalen

- Var är vår uppsamlingsplats?
- Hur ser våra rutiner för utrymning ut? Detta ska finnas skriftligt beskrivet.
- Hur vet vi att alla är ute och lokalerna är tomma?

För vägledning och aktuell info se Vårdguiden på www.1177.se
Brandskyddsföreningen www.brandskyddsforeningen.se
Handlingsplaner och direktiv för Barn-HLR www.hlr.nu

Utflykt

Att åka på konsert eller utflykt är ett vanligt inslag men kräver lite extra förberedelse och tanke.

Frågor att diskutera med personalen

- Hur förbereder vi våra utflykter med tanke på säkerheten?
- Hur bedömer vi personalbehov och antal vuxna i förhållanden till barn och aktivitet?
- Vilka incidenter kan ske och har vi en plan för hur vi ska agera?